

2015-09-01

TJÄNSTESKRIVELSE
UBN 2014/239-630

Utbildningsnämnden

Observationer i VÅGA VISA våren 2015 samt uppföljning av observationer våren 2014

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden noterar informationen till protokollet.

Sammanfattning

Våren 2015 genomfördes observationer på fem förskolor, fyra grundskolor och en gymnasieskola i Nacka inom ramen för utvärderingssamarbetet VÅGA VISA.

Överlag har skolorna fått goda omdömen av observatörerna – i genomsnitt över tre på den fyrgradiga skalan. För samtliga observerade skolor lyfts det goda klimat som råder och den respektfulla hållning som generellt präglar lärarnas förhållningssätt mot eleverna. Även förskolorna har överlag goda resultat och alla har hög kvalitet vad gäller normer och värden.

Uppföljningarna av dem som observerats för ett år sedan visar att förskolor och skolor använt rapporterna för att utveckla verksamheten och att de förbättringsområden som lyfts utvecklats.

Ärendet

I detta ärende redovisas resultaten från observationer genomförda våren 2015 på fem förskolor, fyra grundskolor och en gymnasieskola. Observationerna har genomförts av lärare och skolledare från andra kommuner enligt en given metod som innebär att de genom besök i verksamheten och intervjuar skapar sig en bild av verksamheten. Verksamheten bedöms på fyra-fem läroplansområden. Observationerna ingår i VÅGA VISA, kommunsamarbetet om utvärdering som utöver det professionella perspektivet genom observationer också visar kundernas bild genom enkätundersökningar till föräldrar och elever och medarbetarnas genom självvärderingar.

I denna skrivelse ges en kort sammanfattning av vad observationerna visar. Dessutom redovisas annan utvärderingsinformation om enheten och för förskolorna också från

utbildningsenhetens tillsyn/insyn. Avsikten är att med hjälp av tillgänglig information ge utbildningsnämnden en fyllig bild av verksamheten vid de utvalda enheterna.

Utbildningsenheten följer upp observationer efter ett år för att ta reda på hur förskolan/skolan arbetat vidare med observationens resultat och vad som har hänt med de förbättringsområden som pekades ut. I bilaga 1 redovisas vad som framkom vid besöken våren 2015 hos verksamheter som observerades våren 2014.

Observationer våren 2015:

Almdungens förskola

Förskolan Almdungen ingår i Pysslingen förskolor och skolor AB, som tillhör Academedia koncernen. Förskolan har 75 barn och är organiserad i fyra avdelningar med fyra arbetslag.

I observationen bedömdes förskolan ligga mellan tre och fyra på den fyrgradiga skalan i alla de granskade områdena, vilket innebär god till mycket god kvalitet.

Det finns många och tydliga dokument med stöd av Pysslingens mål och riktlinjer. Pedagogernas stora engagemang bidrar till en tydlig och lärorik förskola och arbetet med värdegrundsfrågor ligger till grund för verksamheten. Barnen stimuleras till utveckling och lärande på ett mångsidigt sätt, ofta i form av temaarbeten som synliggörs genom dokumentationer. Den moderna tekniken är väl utvecklad och bidrar till att ytterligare förstärka den pedagogiska verksamheten.

För att ytterligare stärka barnens inflytande över sin utveckling och sitt lärande kan deras ansvar utökas, menar observatörerna. De menar också att pedagogerna behöver stärka det pedagogiska samarbetet för att få ett mer likvärdigt innehåll i verksamheten.

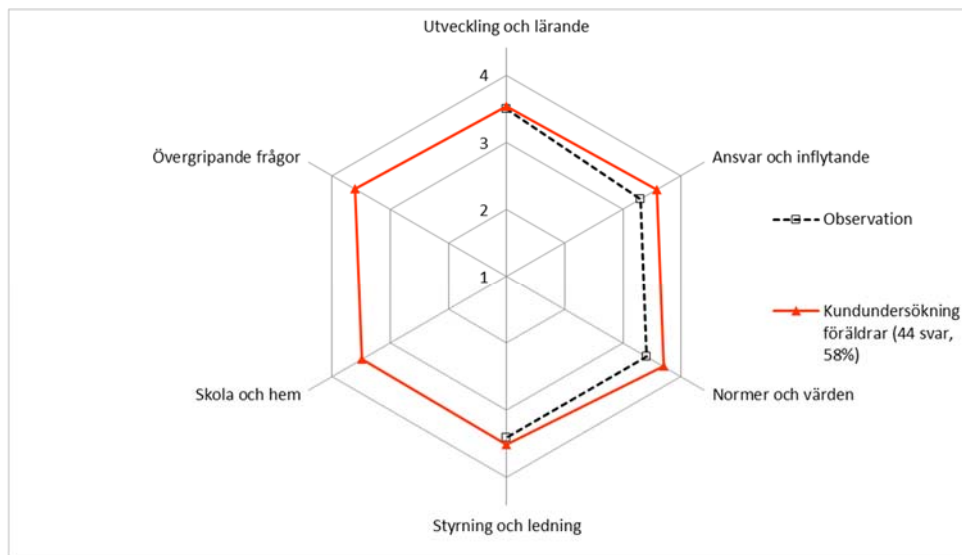
Starka sidor

- Pedagogerna visar stort engagemang i sitt arbete.
- Tydliga dokument bidrar till verksamhetens struktur.
- Arbetet med modern teknik berikar lärmiljön.
- Utemiljön bidrar till ett lustfyllt lärande.

Förbättringsområden

- Barns ansvar och inflytande kan ökas för att ytterligare stärka dem i deras utveckling och lärande.
- Pedagogerna behöver stärka det pedagogiska samarbetet för att få ett mer likvärdigt innehåll i verksamheten.

Figur 1: Almdungens förskola, bedömning i observation våren 2015, samt i kundundersökning och självvärdering i januari-februari 2015

Annan utvärderingsinformation om enheten:

Vid utbildningsenhetens regelbundna tillsyn under våren 2015 bedömdes förskolan också ha god kvalitet i de delar i tillsynsrapporten som avspeglar områdena i observationen. I april 2015 var 20 procent av personalen förskollärare.

Gröna huset

Förskolan Gröna huset drivs av Skrattegi förskolor AB. Förskolan har 68 barn.

Observatörerna bedömer att förskolan ligger mellan tre och fyra på den fyrgradiga skalan på området normer och värden och närmre tre på området ansvar och inflytande. På området utveckling och lärande har förskolan mellan två och tre och i området förskolechefens ansvar ligger förskolan på två.

Observationen visar att en lugn och trivsamt stämning präglar förskolan. Barnen har arbets- och lekro. Värdegrunden är väl förankrad och det är ett ömsesidigt respektfullt förhållningssätt mellan alla vuxna och barn.

Arbetet med att stödja barns utveckling och lärande och att ge barn ansvar och inflytande behöver utvecklas på förskolan, menar observatörerna. Lärandemiljön behöver utvecklas och även dokumentationen av barnens lärprocesser. Ledningsfunktionen behöver förtydligas och förstärkas.

Starka sidor

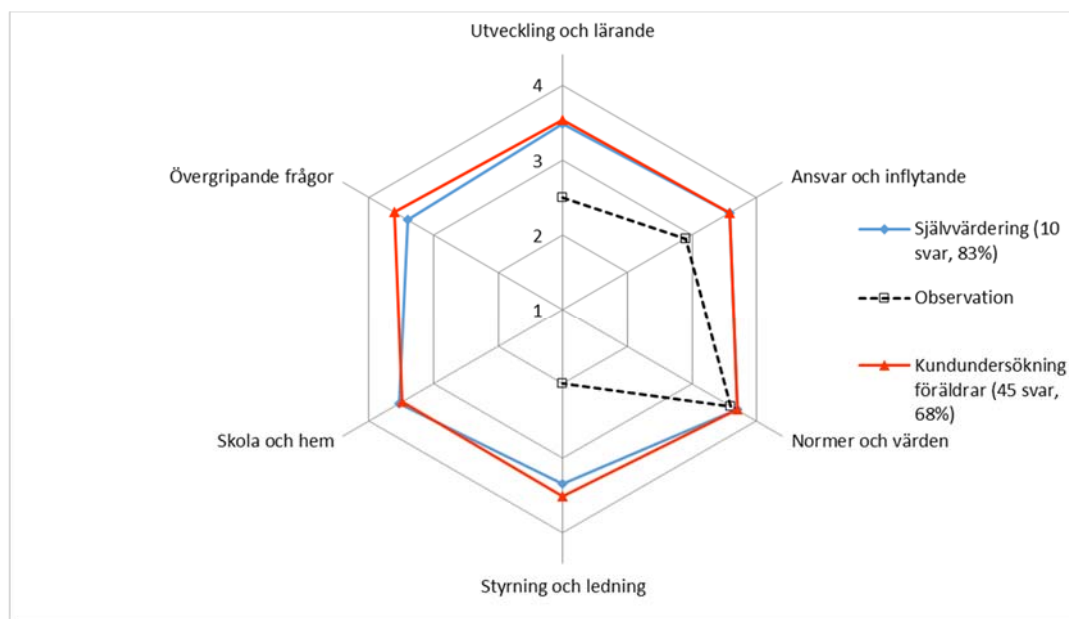
- Värdegrundsarbetet som är förankrat i verksamheten
- Det ömsesidiga förhållningssättet mellan pedagoger och barn
- Det goda arbetsklimatet för pedagoger och barn

- Arbetet med barn i behov av särskilt stöd
- Kontinuerlig handledning av förskollärare

Förbättringsområden

- Arbeta mer målinriktat med barns lärande när det gäller matematik, naturvetenskap och teknik.
- Pedagogisk dokumentation som beskriver lärprocesserna kopplat till läroplansmålen
- Utveckla användandet av modern teknik
- Barnens ansvar vid måltider samt för miljön
- Förskolechefens insyn i verksamheten och kunskap om den pedagogiska kvaliteten behöver fördjupas.

Figur 2: Gröna huset, bedömning i observation våren 2015, samt i kundundersökning och självvärdering i januari-februari 2015

Annan utvärderingsinformation om enheten:

Vid utbildningsenhetens regelbundna tillsyn under våren 2015 gavs förskolan en anmärkning då den bedömdes ha brister som bedömdes som mindre allvarliga. Förskolan hade ottydliga rutiner inom området utveckling och lärande för hur förskolan arbetar med annat modersmål än svenska och hur förskolan arbetar för att motverka traditionella könsmönster. Det saknades rutiner för hur förskolan arbetar med övergång till förskoleklass. Förskolan bedömdes behöva utveckla lek- och lärmiljön dels utifrån att utmana och stimulera barns lärande, dels utifrån barnets inflytande över det material förskolan erbjuder. Anmärkningen följs upp av utbildningsenheten i oktober 2015.

31 procent av personalen är förskollärare i april 2015.

Montessoriskolan Castello, förskola

Montessoriskolan Castello ingår i Pysslingen förskolor och skolor AB. Förskolan har 78 barn.

Av de fyra granskade områden i observationen ligger förskolan mellan tre och fyra i ett område, normer och värden. I övriga tre områden ligger förskolan mellan två och tre. Observatörerna bedömer att pedagogerna på förskolan har en gemensam syn på värdegrunden och den diskuteras regelbundet i pedagoggruppen tillsammans med ledningen. Pedagogerna försöker skapa arbetsro för alla barn i verksamheten genom att medvetet göra mindre grupper, vara i närheten av barnen och alltid tala med en tyst och lugn ton till barnen. Detta skapar oftast god arbetsro och de flesta barn kan koncentrerat ägna sig åt en aktivitet.

Förskolans profil är montessoripedagogik vilket tydligt märks i det material som finns på de olika avdelningarna. Det bedrivs ett utvecklingsarbete för att strukturera verksamheten och göra den mer läroplansinriktad. Pedagogerna på förskolan har en medvetenhet om språkets betydelse för kommunikation och språkutveckling och i samtalen med barnen använder pedagogerna ett varierat och förklarande språk. Dokumentation av barnens lärandeprocesser förekommer sparsamt och är inte synligt för barn och föräldrar på förskolans alla avdelningar, menar observatörerna.

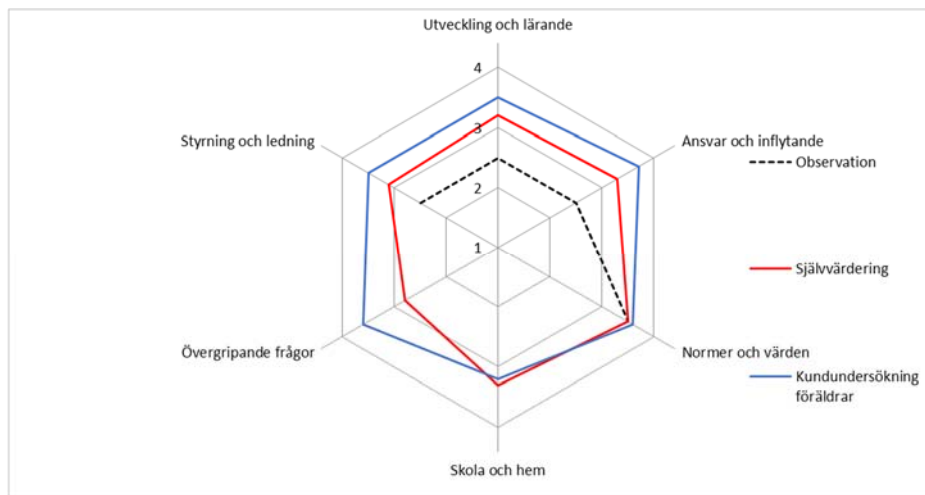
Starka sidor

- Pedagogernas gemensamma förhållningssätt i mötet med barnen och närheten till barnen.
- Pedagogernas medvetenhet om språket och deras språkutvecklande kommunikation med barnen.

Förbättringsområden

- Förskolans arbete mot en tydlig och strukturerad läroplansstyrd verksamhet.
- Dokumentation av barns lärandeprocesser.
- Rutiner för övergångar mellan förskola och skola.

Figur 3: Montessoriskolan Castello, förskola, bedömning i observation våren 2015, samt i kundundersökning och självvärdering i januari-februari 2015

Annan utvärderingsinformation om enheten:

Vid utbildningsenhetens regelbundna tillsyn under våren 2015 gavs förskolan en anmärkning på grund av mindre allvarliga brister. Förskolan saknade eller hade otydliga rutiner inom några områden samt att det systematiska kvalitetsarbetet var otydligt beskrivet. Anmärkningen följs upp i september 2015.

Tio procent av personalen är förskollärare i april 2015, men förskolan har också personal med annan pedagogisk högskoleutbildning. Totalt har en fjärdedel pedagogisk högskoleutbildning.

Skogsstigens förskola

Skogsstigens förskola är en kommunal förskola som tillhör Ektorps skolenhet som består av två förskolor och två skolor. Förskolan har 78 barn och är uppdelad i fem avdelningar.

Förskolan fick i observationen mellan tre och fyra på den fyrgradiga skalan i alla granskade områden och bedöms alltså ha god kvalitet.

Dokumentationer av temaarbeten och arbetsmetoder med kopplingar till läroplanen stärker förskolans pedagogiska kvalitet, menar observatörerna. Likaså stärker arbetet med naturvetenskap och modern teknik detta genom pedagogernas ambition och intresse. Den individuella pedagogiska dokumentationen behöver utvecklas så att barnen blir mer delaktiga i den. Materialet på förskolan kan till viss del ses över, kompletteras och göras tillgängligt för att stimulera till mer kreativa och estetiska arbetssätt.

Starka sidor

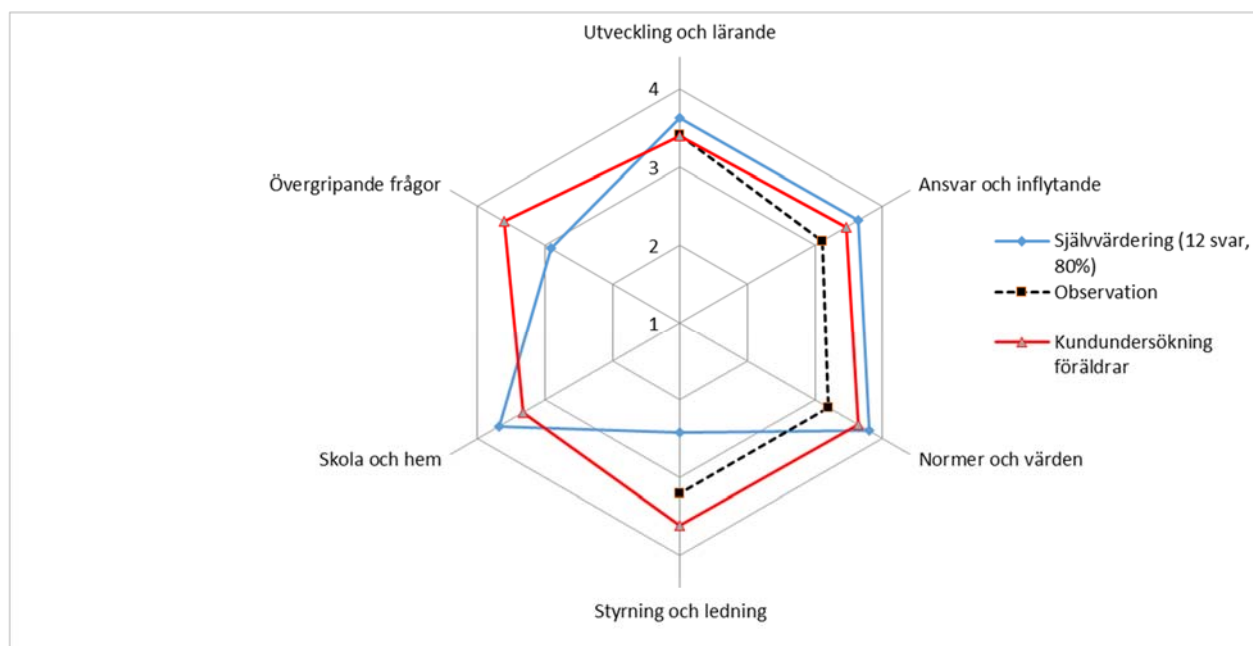
- Dokumentationer av temaarbeten och arbetsmetoder med kopplingar till läroplanen stärker förskolans pedagogiska kvalitet.
- Metoder för arbetet med naturvetenskap och teknik med de äldre barnen stimulerar till ett lustfyllt lärande.

- Användandet av modern teknik som ett verktyg i lärandeprocesser är väl utvecklad på förskolan.
- Förskolans bedriver ett inkluderande arbetssätt med barn i behov av särskilt stöd.
- Den genomtänkta kompetensutvecklingen bidrar till förskolans utveckling.

Förbättringsområden

- Förskolan kan utveckla den individuella dokumentationen genom att göra barnen mer delaktiga i den.
- Miljöerna behöver kompletteras med mer tillgängligt och utforskande material som utmanar barnens egen fantasi och kreativitet.
- Barnens ansvar och inflytande kan utökas i det pedagogiska arbetet.
- Förskolans styrdokument behöver implementeras hos alla pedagoger.
- Den pedagogiska kompetensen i arbetslagen behöver kompletteras.

Figur 4: Skogsstigens förskola, bedömning i observation våren 2015, samt i kundundersökning och självvärdering i januari-februari 2015

Annan utvärderingsinformation om enheten:

I personalen är 16 procent förskollärare i april 2015, det vill säga under kommunens genomsnitt.

Utbildningsenheten kommer att göra insynsbesök på förskolan under hösten inom ramen för den regelbundna insynen.

Utskogens förskola

Utskogens förskola är en kommunal förskola som tillhör Ektorps skolenhet. Förskolan har 126 barn och är uppdelad i sju avdelningar.

Förskolan fick observationen mellan tre och fyra på den fyrgradiga skalan i alla granskade områden och bedöms alltså ha god kvalitet.

Det gemensamma och gedigna arbetet med värdegrunden bidrar till en trygg och säker förskola, menar observatörerna. Ledningen har utarbetat tydliga dokument som är förankrade hos pedagogerna. Verksamhetens innehåll dokumenteras överskådligt och tydligt i många sammanhang med förskolans läroplan i fokus.

Barnens tankar och intressen tas till vara i temaarbeten och aktiviteter, ser observatörerna, och barnen får därigenom inflytande i verksamheten. Förskolans metoder för arbetet med barn i behov av särskilt stöd bidrar till ett inkluderande arbetssätt, vilket även uppmärksammats utanför förskolan.

Observatörerna menar att den individuella pedagogiska dokumentationen på förskolan behöver utvecklas så att barnen blir mer delaktiga i den. Miljöer och materialet på förskolan kan till viss del ses över och kompletteras för att stimulera till mer utforskande och estetiska arbetssätt. Förskolans arbetsmetoder för att öka det lustfyllda lärandet kan också utvecklas inom delar av verksamheten.

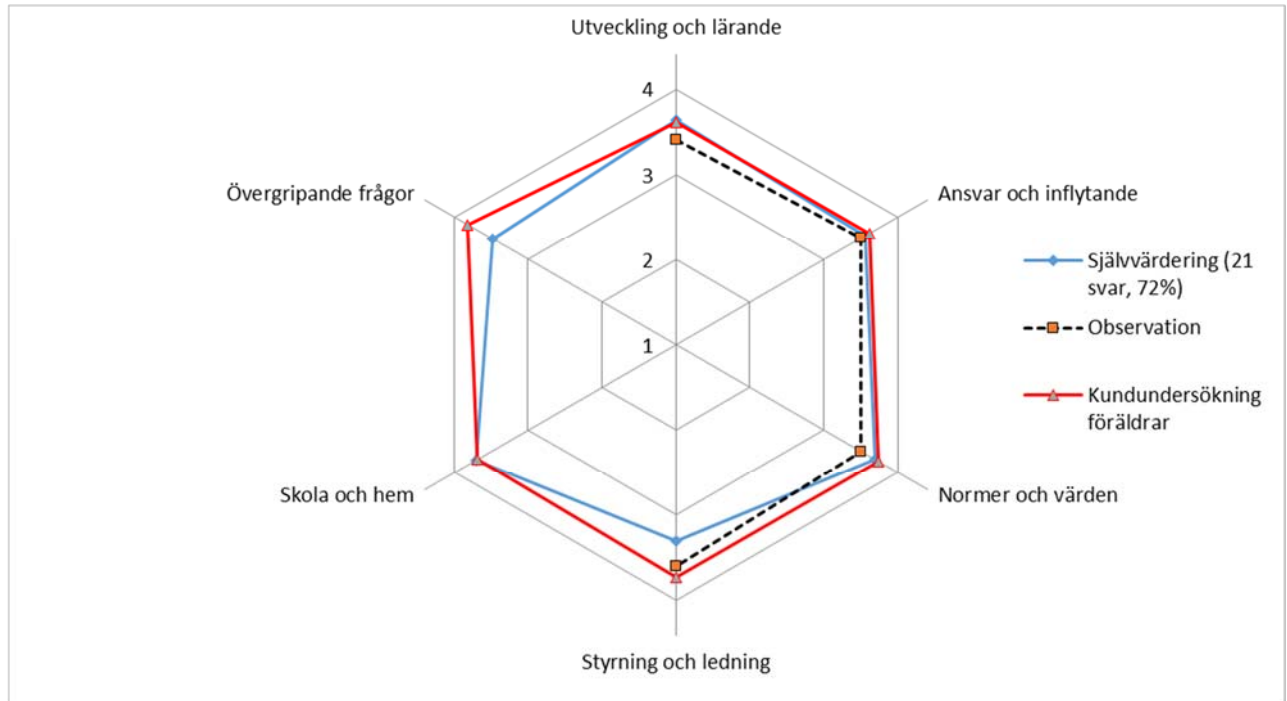
Starka sidor

- Det gedigna arbetet med förskolans värdegrund genomsyrar hela verksamheten.
- Dokumentation av temaarbeten och arbetsmetoder med kopplingar till läroplanen stärker förskolans pedagogiska kvalitet.
- Barnens intresse tas till vara i temaarbeten och aktiviteter vilket bidrar till inflytande.
- Den mångsidiga utomhusmiljön stimulerar till utveckling och lärande.
- Förskolan bedriver ett inkluderande arbetssätt för barn i behov av särskilt stöd.
- Förskolans tydliga dokument och den genomtänkta kompetensutvecklingen bidrar till förskolans utveckling.

Förbättringsområden

- Förskolan kan utarbeta gemensamma metoder för att exempelvis ge barnen alternativa lösningar vid konflikter.
- Förskolan kan utveckla den individuella dokumentationen genom att göra barnen mer delaktiga i den.
- Miljöerna inomhus behöver kompletteras med mer utforskande material som utmanar barnens egen fantasi och kreativitet.
- Utforskande arbetssätt för barnen kan utökas på förskolan för att stimulera till ett lustfyllt lärande.

Figur 5: Utskogens förskola, bedömning i observation våren 2015, samt i kundundersökning och självvärdering i januari-februari 2015

Annan utvärderingsinformation om enheten:

I personalen är 21 procent förskollärare i april 2015, det vill säga under kommunens genomsnitt.

Utbildningsenheten kommer att göra insynsbesök på förskolan under hösten inom ramen för den regelbundna insynen.

Grundskolor:

Borgvalla skola

Borgvalla skola är en kommunal grundskola. Skolan har 138 elever i förskoleklass till och med årskurs 3. Borgvallaskolan ingår i Ektorp skolenhet är en kommunal skola. Skolans profil är Språk och Kommunikation, alla klasser har extra lektion i engelska en gång i veckan och alla elever lär sig retorik.

Observationen visar att skolans arbete präglas av struktur och välgenomtänkt pedagogik. Verksamheten genomsyras av arbetsro och det finns en tydligt förankrad syn på värdegrund hos både personal och elever, vilket är starka sidor.

Skolan har väl fungerande strategier och metoder för arbete med elever i behov av särskilt stöd. Många vuxna finns i verksamheten. Speciallärarnas diagnoser av eleverna följs upp och resurser sätts in. Det är en stark sida.

Alla klassrum har projektor i taket och på skolan finns datorer/lärplattor men dessa används sällan i undervisningen. Det är ett av skolans förbättringsområde.

Ett annat förbättringsområde är att öka elevens medvetenhet om kunskapskraven i olika åk. En stark sida är återkoppling till föräldrar av elevens kunskapsutveckling genom de elevledda utvecklingsamtalen två gånger per år. Skolan har inget föräldraråd.

Ett väl fungerande forum för elevdemokrati finns, klassråd och elevråd för åk 1-3 sammanträder regelbundet, vilket är en stark sida.

Fritidshemmens arbete med "Kurser", där eleverna tillsammans med sina föräldrar väljer olika fritidsaktiviteter är föredömligt. Elever upplever i hög grad att verksamheten erbjuder meningsfull och utvecklande fritid.

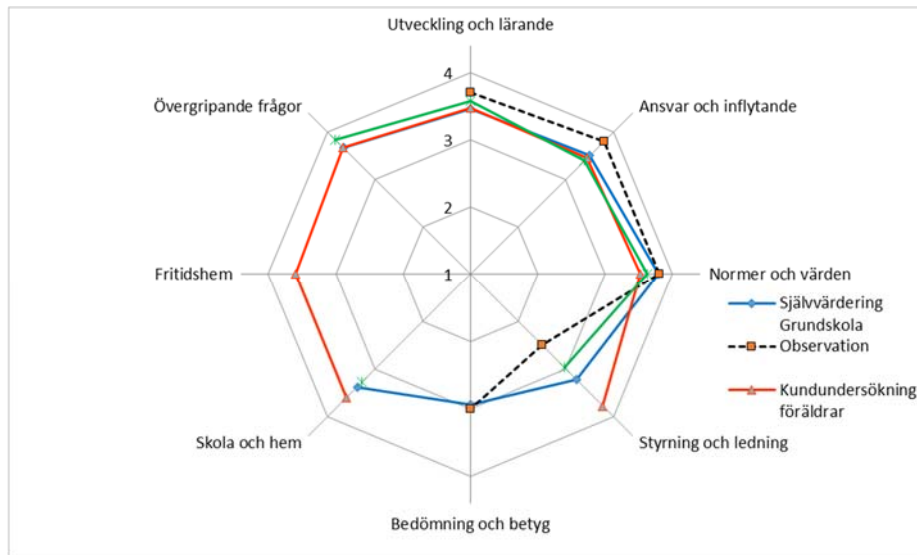
Starka sidor

- Ett respektfullt och tillitsfullt förhållande råder mellan alla i skolan. Det finns en tydlig gemensam och väl förankrad syn på värdegrund bland personalen och man vill att alla ska trivas och känna sig trygga i skolan.
- Skolans profil språk, där alla elever läser engelska, från förskoleklass samt grunderna i retorik.
- Eleverna arbetar ämnesövergripande i teman och får pröva olika arbetssätt och arbetsformer
- Elever har inflytande över planering av innehåll i undervisningen. Deras tankar och åsikter tas tillvara
- Formella forum för elevdemokrati, klassråd och elevråd finns. Elever upplever att de kan påverka sin skola

Förbättringsområden

- Elevens arbete återkopplas inte till kunskapsmålen, trots att de sitter uppsatta i alla klassrum. Elever är osäkra varför de arbetar med olika områden. Personal pratar inte heller om vilka förmågor eleverna ska utveckla.
- Liten användning av modern teknik på lektioner. Datorer och lärplattor finns men skolan saknar rutiner att underlätta användning av dessa.
- Skolans arbete för att säkra likvärdig, allsidig och rättssäker bedömning vid rättning av nationella prov i åk 3

Figur 6: Borgvalla skola, bedömning i observation våren 2015, samt i kundundersökning och självvärdering i januari-februari 2015

Annan utvärderingsinformation om enheten:

Borgvallas elevresultat ingår i resultaten för Ektorps skola.

Ekliden

Eklidens skola är en kommunal grundskola. Skolan har 691 elever i årskurs 7-9 samt särskola, vilken dock inte omfattas av observationen. Till skolans profiler hör Musik, Idrott, Samhällsvetenskap, Naturvetenskap, Språk & Kultur samt särskola.

Observationen visar att Eklidens skola är en väl fungerande skola där personalen är engagerad och har hög kompetens. Lärarnas konsekventa arbete för en gemensam värdegrund medför att eleverna trivs och känner sig trygga. Skolan genomsyras av en positiv stämning och ett mycket gott arbetsklimat bland såväl elever som personal.

Elever får oavsett studieförmåga och bakgrund stöd att utveckla sina förmågor. Alla elever på skolan inkluderas på ett målmedvetet sätt i verksamheten.

Elever har en varierad arbetsdag med olika former av inspirerande arbetspass. Ett utvecklingsområde är att finna metoder att förstärka elevers inflytande över planering och innehåll i arbetet genom exempelvis ämnesövergripande- och tematiskt arbete mellan arbetslagen.

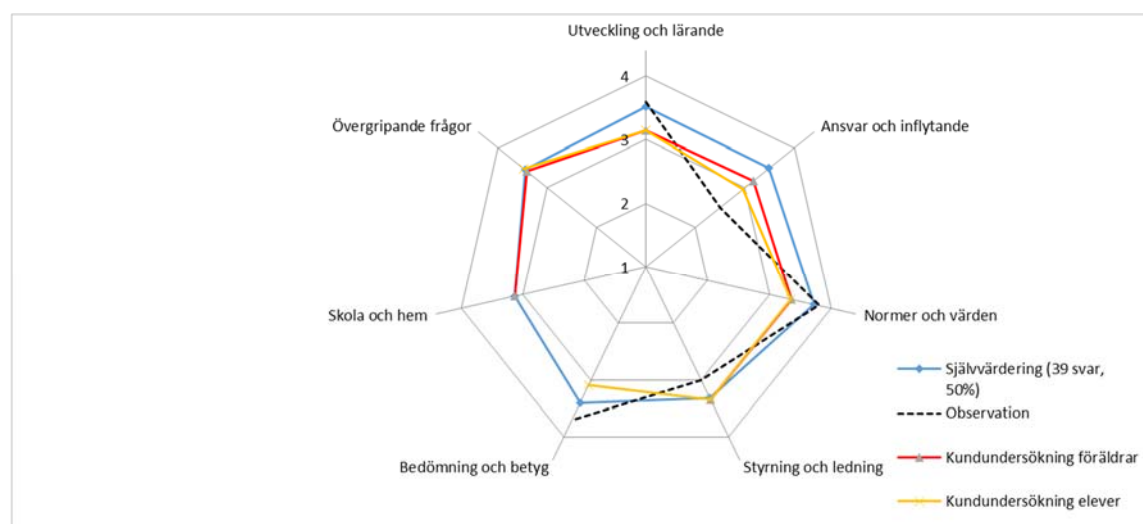
Eleverna har genomgående hög digital kompetens och skolan är välutrustad med moderna hjälpmedel som används i pedagogiskt syfte.

Formella forum för demokrati fungerar bristfälligt, bedömer observatörerna. Elevernas arbete i elevrådet behöver stödjas och uppmärksammas/synliggöras i mycket större utsträckning i alla arbetslag på skolan.

Rutinerna för likvärdig och rättssäker bedömning är mycket goda och lärarna har ett bra samarbete vid betygssättningen. Ett förbättringsområde för skolan är att samtliga elever ska kunna sätta sig in i och förstå kunskapskraven.

Det finns vissa brister i arbetslagens kvalitetsutvecklingsarbete. Arbetslag saknar verksamhetsplan för läsåret och det saknas även gemensamma mål för det pedagogiska arbetet på skolan. Ledningens goda kontakter med elever och personal och kännedom om skolans resultat samt analys av utvärderingar och enkäter är bra grund för att leda, planera och organisera skolans utveckling.

Figur 7: Ekliden, bedömning i observation våren 2015, samt i kundundersökning och självvärdering i januari-februari 2015

Annan utvärderingsinformation om enheten:

Eklidens betygsresultat ligger över genomsnittet för Nacka.

Ektorps skola

Ektorps skola är en kommunal grundskola. Skolan har 225 elever i förskoleklass till och med årskurs 6.

Ektorps skola är en kommunal skola. Skolans profil är Språk och Kommunikation. Alla klasser har en extra lektion engelska i veckan och alla eleverna lär sig retorik.

Observationen visar att all verksamhet präglas av arbetsro och det finns en tydligt förankrad syn på värdegrund bland både personal och elever, vilket är starka sidor i verksamheten. Fritidshemmets projekt Pyramiden, där personalen identifierar och stärker tysta och "osynliga" elever likaså.

Läsutveckling är ett prioriterat arbetsområde i alla årskurser och skolan har välfungerande strategier och metoder för elever i behov av särskilt stöd vilket är starka sidor. På skolan arbetar en speciallärare med de yngre eleverna och en specialpedagog med de äldre. Arbetssätt och arbetsformer varierar mer i de yngre åren, där man också arbetar tematisk, medan tematiskt arbetssätt i de högre årskurserna är ett förbättringsområde.

Alla klassrum har projektor i taket och datorer/lärplattor finns men används i mycket liten grad i alla årskurser. Det är ett av skolans förbättringsområde, menar observatörerna.

Skolan har väl fungerande forum för elevdemokrati; klassråd och elevråd för årskurs 1-6.

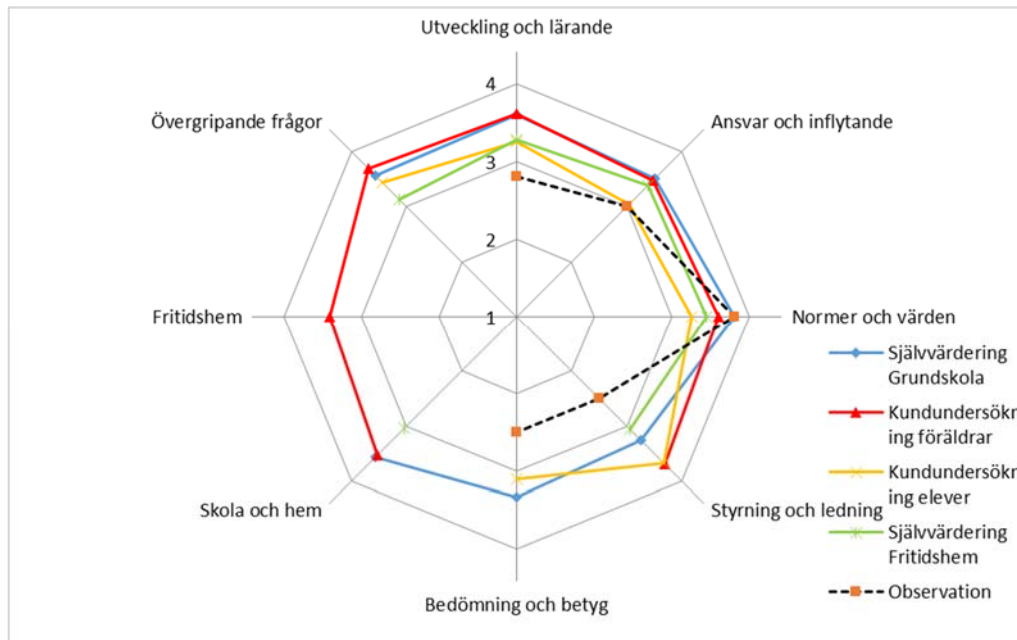
Starka sidor

- Ett respektfullt och tillitsfullt förhållande råder mellan alla i skolan. Det finns en gemensam och väl förankrad syn på värdegrund bland personalen och man vill att alla ska trivas och känna sig trygga i skolan. Arbetsro råder.
- Skolans profil är språk, där alla elever läser engelska samt det läsutvecklande arbete som pågår i olika läsgrupper alla åk.
- Formella forum för demokrati, klassråd och elevråd fungerar mycket bra.
- Elevledda utvecklingssamtal ger återkoppling till föräldrar av elevens kunskapsutveckling två gånger per läsår.
- Fritidshemmets projektarbete Pyramiden som syftar till att synliggöra alla elever

Förbättringsområden

- Stärka elevernas kännedom om kunskapskraven i olika ämnen i alla årskurser samt vilka förmågor de ska utveckla
- Skolans arbete för att säkra likvärdig, allsidig och rättssäker bedömning vid rättning av nationella prov i åk 3 och 6.
- Liten användning av modern teknik på lektioner. Datorer och lärplattor finns men skolan saknar rutiner att använda dem.
- Rutiner för hur ledningen kan bli mer synlig i verksamheten och bli tydligare i sin kommunikation med personalen.

Figur 8: Ektorps skola, bedömning i observation våren 2015, samt i kundundersökning och självvärdering i januari-februari 2015

Annan utvärderingsinformation om enheten:

Ektorps skola har resultat i nationella prov i årskurs 3 och 6 våren 2015 som ligger över kommungenomsnittet.

Montessoriskolan Castello, grundskola

Montessoriskolan Castello ingår i Pyslingen. Skolan har 194 elever i förskoleklass till och med årskurs 9.

Observationen visar att skolan har en stark gemensam värdegrund som syns i hela skolan. Både i fritidshemmet och i skolan märks en genomgående lugn och vänlig atmosfär. Eleverna är i huvudsak nöjda med sin skola och betonar att de tycker om sina lärare. Pedagogerna har en stark betoning på sociala relationer och detta bekräftas också av flera elever. Detta är en av skolans starkaste sidor.

Den montessoriiinriktning som skolan har, märks främst i det arbetssätt som är förhärskande. Eleverna arbetar i stor utsträckning självständigt med en pedagog som handledare. Fritidshemmet är delaktigt i skolans verksamhet och gör i sin verksamhet planeringar som kan möta skolans teman. Deras arbete är också en av skolans starka sidor.

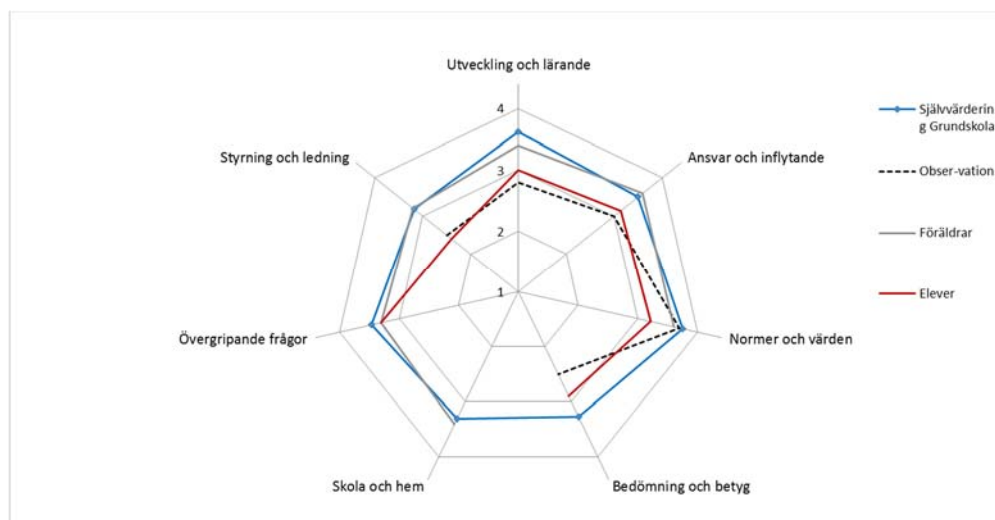
Ämneslärarna är i många fall ensamma i sitt ämne och i en del ämnen har inte lärarna full behörighet i sitt ämne. Ett av skolans förbättringsområden är att säkra arbetet för en likvärdig, allsidig och rättssäker bedömning.

Det systematiska kvalitetsarbetet är ytterligare en av skolans starka sidor. Huvudmannen Pyslingen förskolor och skolor AB genomför kontinuerligt enkäter till föräldrar, pedagoger och elever. Dessa undersökningar följs upp enhetsvis och leder till förändringsarbete och utveckling av kvaliteten.

Ett förbättringsområde för skolan är att öka kompetensen hos skolans pedagoger inom områden som är kopplade till verksamhetens behov.

Det saknas rutiner för övergångar mellan de olika skolformerna förskola och skola och detta är ett förbättringsområde. Att skolan är liten innebär att övergångarna blir smidiga, då skolans pedagoger har nära till varandra och i många fall undervisar alla elever. Övergången till gymnasieskolan bör förbättras med ökad tillgång till studie- och yrkesvägledare.

Figur 9: Montessoriskolan Castello, grundskola, bedömning i observation våren 2015, samt i kundundersökning och självvärdering i januari-februari 2015

Annan utvärderingsinformation om enheten:

Montessoriskolan Castello har goda resultat i nationellt prov i årskurs 3 och 6 samt i betygen i årskurs 9, resultat som ofta ligger över genomsnittet.

Gymnasieskola:

Nacka gymnasium, natur och teknik

Nacka gymnasium, natur och teknik, är en de två enheterna på Nacka gymnasium, som är en kommunal gymnasieskola. Enheten har programmen naturvetenskap, teknik, el- och energiprogram samt byggprogrammet. Rektor har även ansvar för gymnasiesärskola, men den ingår inte i observationen.

Nacka gymnasium, natur och teknik är en del av Nacka kommuns största gymnasieskola. På denna del av skolan går 850 elever. Söktrycket till skolan är högt och det krävs höga betyg för att komma in på de högskoleförberedande programmen. Eleverna är väl medvetna om att de går i en skola med bra lärare och undervisning och att resultaten är goda. Eleverna vet också att de blir väl förberedda för högre studier eller för arbetslivet.

Observatörerna menar att den gemensamma värdegrunden genomsyrar verksamheten och skapar en trevlig, öppen och tillåtande stämning. Det är tydligt att det finns en ömsesidig respekt mellan elever och lärare som skapar ett bra studieklimat.

Eleverna når i hög grad examensmålen. Undervisningen är till stor del anpassad efter examensmålen och läroplanen. Lärarna på yrkesprogrammen arbetar nära eleverna för att förbereda dem inför arbetslivet på olika sätt. Inom de högskoleförberedande programmen består undervisningen till stor del av genomgångar och elevarbete. Elevernas inflytande över undervisningen behöver utvecklas.

Ett utvecklingsområde för skolan är att träna eleverna i demokratiska processer och arbetsformer.

Starka sidor

- Förhållningssätt mellan elever och personal,
- Skolledningens tillgänglighet och goda insyn i verksamheten
- Yrkesprogrammets utformning och dess samverkan med arbetslivet,
- Studie- och yrkesvägledning arbetar strukturerat med vägledning,

Förbättringsområden

- Elevernas formella inflytande och hur de tränas i demokratiska processer,
- Elevernas inflytande över undervisningen,
- Elevernas möjlighet till olika arbetssätt, ämnesövergripande arbete och kritiskt tänkande för att utvecklas maximalt,

Annan utvärderingsinformation om enheten:

Elever på Nacka gymnasium, natur och teknik har höga betygspoäng när de går ut gymnasiet. Eleverna har också höga meritvärden med sig från årskurs 9.

Utbildningsenhetens bedömning

Överlag har skolorna fått goda omdömen av observatörerna – i genomsnitt över tre på den fyrgradiga skalan. För samtliga observerade skolor lyfts det goda klimat som råder och den respektfulla hållning som generellt präglar lärarnas förhållningssätt mot eleverna. För Ekliden och Nacka gymnasium, natur och teknik bedömde observatörerna att arbetet med elevernas ansvar och inflytande behöver utvecklas. Lärarnas bedömningsarbete är ett förbättringsområde på flera skolor, men fungerar bra på andra. Observatörerna ser också att IT-verktyg används i olika grad på skolorna. Borgvalla skola har fått mycket höga bedömningar för sin verksamhet.

Även förskolorna har överlag goda resultat och alla har hög kvalitet vad gäller normer och värden. Gröna Huset har fått en låg bedömning när det gäller styrning och ledning.

Utbildningsenheten kommer att följa upp en anmärkning som förskolan fått i tillsynen i oktober, och då kommer även förskolans arbete med anledning av observationsresultatet att diskuteras med förskolans ledning.

Uppföljningarna efter ett år visar att observationerna i hög grad använts i de observerade förskolornas och skolornas kvalitetsarbete. Så gott som alla uttrycker att det har haft nytta av observationsrapporten, och att det är bra att någon utifrån ser på verksamheten. De förbättringsområden som tagits upp i observationsrapporten har förskolan/skolan i de allra flesta fall arbetat med när vi besöker dem ett år efter observationen.

Genomgående i uppföljningarna är att ledningarna känt igen sig i observationsrapporterna, men ibland finns det punkter där man inte håller med om observatörernas synpunkter. Den kvalitativa metoden innebär att observationen delvis anpassas till verksamheten det gäller vilket är en styrka, men samtidigt kan tillfälliga händelser förstås inverka på den bild som observatörerna får. En synpunkt att fundera på i utvecklingen av metoden är att några menar att observationen inte tillfört så mycket nytt för förskolan/skolan, även om det är naturligt att erfarna ledare har en god bild av verksamheten.

Konsekvenser för barn

Observationerna utgår från ett barn- och elevperspektiv och ger därmed viktig information om hur verksamheten stödjer barns och elevers utveckling och lärande samt ger en bild av förskolans/skolans sociala klimat som är en viktig del i barnens vardag.

Susanne Arvidsson
Förskoleexpert

Carina Legerius
Utvärderingsexpert

Per Gunnar Rosengren
Utbildningsexpert

Lotta Valentin
Enhetschef

Bilaga 1: Uppföljning av observationer våren 2014

Bilaga 2: Metoden för observationer i VÅGA VISA

Bilaga 3: Observationsrapporter med ev kommentar från förskolechef/ rektor hösten våren 2015

Bilaga I

Uppföljning av observationer genomförda våren 2014

Utbildningsenheten har intervjuat rektor/förskolechef för de förskolor/skolor som observerades för ett år sedan. Syftet har varit att ta reda på vad som har hänt med de förbättringsområden som observationen visade på och att öka kunskapen om hur observation fungerar som kvalitetsverktyg för förskolor/skolor.

Humlans föräldrakooperativ

Hela personalen läste igenom observationsrapporten och sedan skickades den ut till alla föräldrar för kommentarer. Alla områden i observationen lades in i verksamhetens mål så att man skulle börja arbeta med rapporten och förbättringar det.

Observationen gav förskolan en skjuts i det man redan höll på med och som man hade bestämt sig för, berättar förskolechefen. Förskolan har haft nytta av rapporten, särskilt att den bekräftat det man gör och stärker personalens självförtroende. Observationen gav status åt arbetet med mångspråkighet och man hade ett samarbete med modersmåls lärare.

Personalen arbetar mycket med dokumentation och det har man byggt vidare på. Personalen har arbetat med hur dokumentationen sker och hur barnen blir delaktiga i det. Ett exempel på dokumentation var när det skulle genomföras en brandövning på förskolan – vad tänkte barnen innan, därefter hade man dockteater om brandövning och sedan gjorde man övningen.

Personalen är kritisk mot att observatörerna bara tog upp surfplattor som teknik och menar att förskolan använde annan teknik före observationen. Förskolan har haft utbildningar med surfplattor för att öva pedagogerna. Förskolan saknar surfplattor till barnen och har ingen plan ännu för hur de ska användas.

Förskolechefen håller inte med om bedömningen som observatörerna gjorde när det gäller genusfrågan. Förskolan arbetar med barnens attityder till olika kläder och material snarare än att pojkar ska ha kjolar och flickor hjälmar t.ex.

Kunskapsskolan Saltsjöbaden

Rektor uttrycker att det var en mycket bra rapport och att den var rolig att visa upp. Skolan har tagit upp den i arbetslaget, på föräldrarådet och i elevrådet. Rapporten finns också på hemsidan.

Rektor bekräftar att de kände igen sig i rapporten och menar att det är lätt att bli lite hemmablind och att det därför var roligt att få respons från observatörerna. Skolan fick på nytt syn på saker som fungerar riktigt bra i verksamheten och att det kändes bra att någon utifrån lyfte fram det.

Observationen har varit användbar i olika perspektiv, bland annat upptäckte skolan att det fanns delar på hemsidan och vissa dokument som kunde förbättras än mer.

Skolan har aktivt arbetat vidare med de förbättringsområden som observatörerna identifierade dvs. att höja status på elevrådets arbete och att utveckla ett gemensamt arbete med genusfrågor. Rektor har sett förbättringar här även om det återstår arbete när det gäller elevrådet.

Kyrkvikens förskola

Förskolechefen uttrycker att det var roligt att läsa rapporten som visade på mycket goda resultat. Alla medarbetare har tagit del av och arbetat med rapporten i respektive arbetslag och reflekterat omkring resultatet och föräldrarna har via Unikum fått ta del av den i sin helhet. Förskolan upplevde att det varit lite svårt att arbeta vidare med den och hitta nya utvecklingsområden när de själva ligger i framkant, men de kan ändå se att de utvecklats på flera sätt.

Ett av utvecklingsområdena kände förskolan bara igen sig i till viss del och det var området med genus. Samtidigt menar förskolechefen att det ändå blev en ny sak att fundera över och reflektera kring och menar att de fortfarande arbetar med att stimulera till olikhet.

Förskolans utvecklingsområden som de själva tagit fram utgår från Pysslingens lärandeindex och innehåller naturvetenskap och teknik, dessa utvecklingsområden kommer ta några år att implementera.

Nacka strands skola och förskola

Förskolan arbetade med rapporten på en utvärderingsdag för personalen och den blev tillsammans med annat material grund för att plocka fram utvecklingsområden för förskolan. Förskolan kände igen sig i rapporten och tycker att det var nyttigt att bli observerad. På skolan arbetade lärarna vidare med rapporten. Skolan tycker också att de haft nytta av rapporten, men de delade inte alla synpunkter som framkom i rapporten. Skolan har bytt rektor två gånger efter observationen.

Ett förbättringsområde som observatörerna lyfte fram för förskolan var pedagogisk dokumentation som visar på lärprocesser. Förskolan har testat sig fram och tycker att de nu har kommit en bit, men vill utveckla detta vidare och har fokus på dokumentation tillsammans med barnen. Ett annat förbättringsområde var lärmiljön inom olika områden, där de också har kommit en bit men vill längre, exempelvis har ett fantasirum ersatt hemvrån. De har tagit fram en arbetsplan och därigenom kommit vidare mot att skapa gemensamma mål och arbetssätt. Personalgruppen har på planeringsdagar ökat sina kunskaper i olika ämnen och kring genus.

Skolans personal höll inte riktigt med om att elevernas kännedom om kunskapsmålen var ett förbättringsområde, men har arbetat med att synliggöra kraven och skapat gemensamma

rutiner. Skolan har utvecklat sitt arbete med IT genom projektorer och tillgång till pedagogiskt material, och skulle vilja öka tillgången till surfplattor. De har försökt öka kompetensen inom naturvetenskap, IT och matematik genom lärande kollegor emellan. Planeringen av det pedagogiska utvecklingsarbetet har försvårats av skolledarbytena. Skolan har också deltagit i det genusarbete som förskolan har drivit.

Rytmus gymnasieskola

Skolan har arbetat med rapporten i personalgruppen, men inte med eleverna. Det är komplicerat att få till sådana forum då skolan är branschnära och därför inte en traditionell skolorganisation, menar rektor. Rapporten har också skickats till Academedia som är skolans paraplyorganisation.

Skolan känner igen sig i rapporten, särskilt den del där man talar om den goda "Rytmusandan", berättar rektor. Skolan har haft nytta av rapporten. Den har visat på områden som skolan själv tycker är viktiga att arbeta med. Skolan har nu en elevkår för att skapa mer möjligheter för elevernas delaktighet i undervisningen. Det är dock inte alltid det finns intresse från eleverna att delta. Likabehandlingsplanen är nu genomarbetad. Den är implementerad i skolans ledning och fungerar som ett verktyg om kränkning eller diskriminering sker.

Sigfridsborgs skola, Sigfridsborgs och Bäckalidens förskolor

Rektor och förskolechef har gått igenom rapporterna noga med all personal och även redovisat resultaten för föräldrar i Rektors/Förskolechefsbrev. Rapporterna gjordes även tillgängliga för all personal på Intranätet.

Ledningen uppfattade inte att särskilt mycket nytt kom fram i rapporterna men däremot kände de igen sig i beskrivningen och rapporterna var även positiva till verksamheterna vilket gjorde det lättare att arbeta med dem. De hade önskat mer utvecklade resonemang om hur observatörerna kommit fram till de brister de angett i rapporterna.

Verksamheterna har arbetat med utvecklingsområdena genom att varje team skrivit en plan för varje område. Skolan och förskolan har även deltagit i projekt som har haft anknytning till förbättringsområdena. Skolan/fritidshem har varit med i ett PRIO projekt som knyter an till utvecklingsområdena i rapporten och där lyft fram: samplanering, analys av resultat och elevhälsoprocessen. Områden har personalen arbetat med i projektgrupper och även våra förstelärare har arbetat med dessa områden. Skolan har också utvecklat mallar för lokala pedagogiska planeringar.

Förskolorna har gått med i ett lekprojekt, som syftar till att se lekens betydelse för barns lärande och även se över miljön för att skapa en inspirerande lärmiljö såväl inomhus som utomhus. Projektet har inneburit flera föreläsningar och övningar för personalen.

Skola och förskolor har blivit bättre på att synliggöra läroprocesserna och har jobbat mycket med pedagogisk dokumentation. Schoolsoft används nu som en kanal mot hemmen.

Förskolan och skolan har gått igenom miljön inomhus och ute för att skapa kreativa miljöer. När det gäller barn och elevers ansvar och inflytande har enheterna ännu en bit kvar även om mycket har utvecklats, säger skolledningen.

Vilans förskola

Skolledning och pedagoger läste igenom och reflekterade över rapporten som helhet under ett personalmöte. En sammanställning av rapporten bearbetades under en halv planeringsdag, ihopkopplat med kundenkäten. Personalen använde därefter några kollegiala nätverkstillfällen för att genom gemensam reflektion utveckla verksamheten, bland annat efter resultaten i kundenkät, självvärdering och Våga visa.

Skolledning och personal kände igen sig på flera sätt både när det gäller styrkor och förbättringsområden och man såg positivt på rapporten som ett tillfälle till utveckling. Förskolan har arbetat vidare med de förbättringsområden som kom fram i rapporten.

Två förskollärare har nu gått en VFU-handledarutbildning, vilket innebär att förskolan nu har fyra utbildade VFU-handledare och att förskolan nu tar emot lärarstudenter.

Förskolan har utvecklat dokumentationen av barnens lärprocesser. Numera dokumenterar varje avdelning gruppens process. Skolledningen säger att de ser en stark utveckling på förskolan där alla pedagoger igenom kollegialt nätverkande utvecklar sin kompetens inom pedagogisk dokumentation.

Förskolan har också utvecklat arbetet med IKT genom att varje avdelning har tillgång till läsplattor och att schoolsoft används.

Förskolan har även arbetat vidare med arbetsron på alla avdelningar och även om det är svårt att mäta förändringen har pedagogernas medvetenhet om detta utvecklats.

När det gäller likabehandling och genus har planen skrivits om och man har avsatt en hel del tid för att gemensamt diskutera och reflektera över förhållningssätt och arbetssätt med både barn och vuxna.

Förskolan har även arbetat vidare med att utforma en likvärdig lärandemiljö för alla avdelningar och allt material finns tydligt, synligt och tillgängligt på barnens nivå. Tidigare skiftade detta mellan avdelningarna. Materialet är mer ”ofärdigt” för att inbjuda till lek och experiment. Det här gör att förskolan ser en tydligare röd tråd nu.

Älta skola

Skolan har diskuterat rapporten i operativa, strategiska och ledningsgruppen samt i arbetslagen. Rektor har skrivit om den i rektorsbrev till skolans föräldrar.

Rapporten har hjälpt skolan att arbeta med rätt utvecklingsområden och även påskyndat utvecklingen av skolan enligt rektor. Observationen medförde att medarbetarna fått bekräftat att de arbetar utifrån styrdokumenterna och även fått bekräftelse på de starka områden som skolan har. Lärarna uppskattade att bli observerade och generellt upplevde personalen att observatörerna var professionella.

Samtidigt anser skolledningen att rapporten inte tillförde så mycket nytt utan att man var medveten om de områden som observatörerna lyfte fram. Observationen genomfördes även under en speciell vecka när skolan hade besök av Cirkus Cirkör som genomförde ett projekt på skolan inom projektet "skapande skola". Hade observatörerna kommit en annan vecka hade de fått en annan bild när det gäller kreativitet i undervisningen för de yngre eleverna eftersom det fanns så många schemabrytande aktiviteter. Skolan arbetade redan med att utveckla de områden som observatörerna lyfte fram som IT och portfolio och har fortsatt med det men observationen skyndade på utvecklingen. Till hösten ska skolan sätta nya arbetssätt för portfolio och en IT-strategi.

Bilaga 2

Metoden för observationer i VÅGA VISA

I VÅGA VISA ingår förutom Nacka, Danderyd, Ekerö, Sollentuna och Upplands Väsby. Utvärderingen omfattar

- det professionella perspektivet genom observationer,
- kundernas perspektiv genom kundundersökningar samt
- personalens perspektiv genom självvärdering.

Observationer genomförs av skolledare och pedagoger. Observatörerna bildar lag som besöker en skola i en annan kommun under en period, ofta en vecka. Observatörerna skaffar sig en så heltäckande bild som möjligt av skolan och dess verksamhet genom verksamhets- eller lektionsbesök samt intervjuer med barn, elever, föräldrar, personal och skolledning. I observationsarbetet ingår också att ta del av skolans pedagogiska dokumentation.

En metodbok styr och stödjer observatörerna i deras arbete. Metodboken är gemensam för alla verksamheter från förskola till vuxenutbildning. De områden som observeras följer läroplanernas målområden.

Observationen redovisas i en rapport som skrivs enligt en särskild mall. Observatörerna beskriver och bedömer där skolans arbete, resultat och utvecklingsarbete inom varje målområde.

Innan rapporten är klar granskas den av oss tjänstemän, för att säkra att den är tydlig, tar upp de områden som ska tas upp och har en balans mellan beskrivning och bedömning. Rektor faktagranskar rapporten. Observationsrapporten överlämnas därefter till skolan som observerats och till kultur- och utbildningsdirektören. Rapporten fungerar som underlag för utveckling och åtgärder på skolan och används också som information till politiker och till föräldrar och elever.

Förskolor och skolor tas ut för observation enligt ett rullande schema. Ibland kan signaler om en verksamhet påverkar urvalet. När skolor inspekteras av Skolinspektionen genomförs inga observationer samma termin.

Observationerna är en viktig del i Nackas utvärderingssystem då de är ett sätt att fånga det mjuka i verksamheten, sådant som är svårt att mäta på annat sätt. Genom den kvalitativa metoden, som omfattar dokumentstudier, observationer vid verksamhets- och lektionsbesök samt intervjuer med ledning, personal, föräldrar och elever, skaffar sig observatörerna en bild av vad som sker på förskolan/skolan och hur det går till. Vid läsningen av rapporterna är det självfallet viktigt att vara medveten om att delar av observationen baseras på en ögonblicksbild som presenteras av de enskilda observatörerna.